

ODGOVORI NA UPITE O PRIMJENI ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Relevantni pojmovi:

1. Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (»Narodne novine«, br. 108/17., 39/2019)

2. Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1781/2006

3. Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju van snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ

4. Direktiva (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU

5. Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka).

Na temelju odredaba članka 88. stavaka 2. i 3. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (dalje: Zakon) i članka 31. Zakona o sustavu državne uprave, Financijski inspektorat je kao jedno od nadležnih nadzornih tijela ovlašten donositi smjernice i izdavati mišljenja o odgovarajućoj primjeni pojedinih odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa.

PODRUČJE	GLAVA I. Poglavlje I. Uvodne odredbe
TEMA	čl. 4. Zakona - Značenja pojedinih pojmova
PITANJE: ODGOVOR:	U kojem trenutku nastaje obveza izrade automatizirane procjene rizika stranke u svojstvu sudužnika po ugovoru o kreditu? Stranka je osoba koja uspostavlja ili već ima uspostavljen poslovni odnos kod obveznika ili obavlja povremenu transakciju (čl. 4. t. 41. Zakona). Jamac (sudužnik) nije stranka u smislu Zakona.
PITANJE:	Smatra li se nasljeđivanje gotovog novca transakcijom u smislu čl. 4. t. 43. Zakona, te postoji li obveza javnog bilježnika kao

ODGOVOR:	povjerenika suda u ostavinskom postupku, obavijestiti Ured za sprječavanje pranja novca u smislu čl. 61. Zakona o nasljeđivanju gotovine veće od 200.000,00 kuna? Kada javni bilježnik kao povjerenik suda provodi ostavinsku raspravu, nije dužan provoditi propisane mjere i radnje sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, pa tako niti mjeru izvješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 200.00,00 kuna i većoj, osim kada zna, sumnja ili ima razloga sumnjati da u vezi sa transakcijom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma i to neovisno o iznosu transakcije (čl.56. Zakona).
PODRUČJE	GLAVA III. Poglavlje I. Opće odredbe
TEMA	čl. 9. Zakona - Obveznici provedbe mjera Direktiva (EU) 2015/849 Direktiva (EU) 2018/843
PITANJE:	Smatra li se obveznikom Zakona trgovačko društvo koje se bavi kupnjom, te prodajom i najmom vlastitih nekretnina?
ODGOVOR:	Obveznici primjene mjera iz Zakona su samo pravne i fizičke osobe koje se bave posredovanjem u prometu nekretninama, uključujući i kada posreduju u iznajmljivanju nekretnina, ali samo u vezi s transakcijama u kojima mjesečna najamnina iznosi 75.000,00 kn i više. (čl. 9. st. 2. t. 17.j Zakona).
PITANJE:	Smatra li se obrtnik koji se bavi djelatnošću posredovanje u prometu nekretnina obveznikom provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma?
ODGOVOR:	Obveznici provedbe mjera, radnji i postupaka za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma su pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost posredovanja u prometu nekretninama (čl. 9. st. 2. t. 17.j Zakona).
PITANJE:	Treba li obveznik koji je registriran za obavljanje sljedećih djelatnosti: Poslovanje nekretninama, Građenje, projektiranje i nadzor, Uređenje interijera, Izvođenje investicijskih radova u zemlji i inozemstvu, Obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, Zastupanje inozemnih tvrtki, Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja i Savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem, provoditi mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na sve stranke bez obzira na narav posla ili samo u odnosu na one za koje posreduje u prometu nekretnina?

ODGOVOR:	Obveznici iz čl. 9. st. 2. t. 17. Zakona provode mjere, radnje i postupke za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma samo u odnosu na stranke kojima pružaju jednu ili više usluga nabrojanih u podtočkama a) do l) ove odredbe. Obveznik u vezi kojeg je pitanje postavljeno Zakon primjenjuje samo u odnosu na stranke kojima pruža uslugu upravljanja ulaganjima za treće osobe i savjetovanja u vezi s tim ili uslugu posredovanja u prometu nekretnina, uključujući i posredovanje u iznajmljivanju nekretnina, ali samo u vezi s transakcijama u kojima je mjesečna najamnina u vrijednosti od 75.000,00 kuna i veća.
PITANJE:	Smatra li se trgovačko društvo koje je distributer institucije za elektronički novac iz Irske, obveznikom Zakona iz čl. 9. st. 4., odnosno je li društvo obveznik primjene čl. 11. Zakona?
ODGOVOR:	U čl. 45. st. 2. i čl. 48. st. 4. Direktive (EU) 2015/849 te Direktive (EU) 2018/843 (u nastavku teksta AMLD) navodi se da kad kreditna ili financijska institucija ima poslovni nastan u drugoj državi članici, tada mora poštivati pravila za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma države članice domaćina. AMLD ne propisuje kako institucije za elektronički novac moraju ispunjavati svoje obveze za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma prilikom korištenja zastupnika ili distributera na području drugih država članica. Pravila u tom pogledu utvrđuje nacionalni zakon kojim se prenosi AMLD u svakoj državi članici. U čl. 9. st. 4. Zakona navodi se da su obveznici provedbe SPNFT mjera i radnji određenih Zakonom, između ostalih, i zastupnici institucija za platni promet i distributeri institucija za elektronički novac iz druge države članice. Slijedom navedenoga proizlazi da kada institucija za elektronički novac iz druge države članice koristi distributere u Republici Hrvatskoj temeljem prava na poslovni nastan, tada su distributeri obveznici provedbe mjera i radnji po Zakonu u skladu s odredbama čl. 9. st. 4. ZSPNFT. U tom slučaju, distributer institucije elektroničkog novca iz druge države članice dužan je ispunjavati obveze u skladu s čl. 11. Zakona. Pri tome se posebno naglašava da distributer treba imati uspostavljen djelotvoran sustav unutarnjih kontrola kako bi provodio SPNFT mjere i radnje koje su primjerene vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obavlja pri distribuciji elektroničkog novca. Ukoliko institucija za elektronički novac iz druge države članice usluge distribucije elektroničkog novca na području Republike Hrvatske pruža putem distributera, korištenjem slobode pružanja usluga, tada je institucija za elektronički novac iz druge države članice obveznik primjene mjera i radnji u matičnoj državi članici. Distributer u tom slučaju provodi SPNFT mjere i radnje koje su mu delegirane temeljem ugovornog odnosa, a u skladu s politikama i procedurama institucije za elektronički novac iz druge države članice.
TEMA	čl. 10. Zakona - Izuzeci u odnosu na pravne i fizičke osobe koje obavljaju financijsku djelatnost na povremenoj ili vrlo ograničenoj osnovi

PITANJE: ODGOVOR:	Mora li ovlaštteni mjenjač koji mjenjačke poslove obavlja kao sporednu djelatnost i ispunjava sve uvjete za izuzeće iz članka 10. Zakona primjenjivati mjere iz ovoga Zakona? Moguće je izuzeće od provođenja mjera i radnji za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma za obveznike koji se na povremenoj ili ograničenoj osnovi bave financijskom djelatnošću, uz ispunjavanje sljedećih uvjeta: 1. godišnji promet sporedne financijske djelatnosti ne prelazi 750.000,00 kuna godišnje 2. transakcija ne prelazi vrijednost od 7.500,00 kuna, bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane 3. financijska djelatnost nije glavna djelatnost i godišnji promet sporedne financijske djelatnosti ne prelazi 5 % od ukupnoga godišnjeg prometa 4. financijska djelatnost je sporedna djelatnost, izravno povezana s glavnom djelatnošću i 5. financijska djelatnost obavlja se samo u odnosu na osobe koje su stranke u vezi s obavljanjem glavne djelatnosti te se općenito ne nudi javnosti (čl. 10. st. 1. Zakona). O ispunjavanju uvjeta za izuzeće obveznik je dužan obavijestiti Financijski inspektorat kao nadležno nadzorno tijelo (čl. 10. st.2. Zakona).
TEMA	čl. 13. Zakona - Upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma (Interni akt)
PITANJE: ODGOVOR:	Mora li obveznik prema novom Zakonu donijeti interni akt odnosno pravilnik kojim će biti propisane mjere, radnje i postupanje radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma? U novom Zakonu je pojam internog akta iz starog Zakona zamijenjen novim složenijim izrazom. Obveznici su dužni donijeti pisane politike, kontrole i postupke za smanjivanje i učinkovito upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma utvrđenih analizom rizika, uzimajući u obzir pravilnike odnosno smjernice nadležnoga tijela, Nacionalnu procjenu rizika i Nadnacionalnu procjenu rizika. U njima je potrebno opisati način rada sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika, organizacijski ustroj obveznika, položaj ovlaštene osobe u organizacijskoj strukturi kada je to primjereno veličini i prirodi posla, ovlasti i odgovornosti ovlaštene osobe i drugih zaposlenika u provedbi propisanih mjera, mjere dubinske analize, modele upravljanja rizikom od pranja novca i financiranja terorizma, način upravljanja usklađenošću poslovanja obveznika sa zakonskim odredbama, uspostavu linija izvještavanja unutar obveznika,

	čuvanje podataka, način vođenja i sadržaj evidencija, stručno osposobljavanje zaposlenika, unutarnju reviziju sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kada je to primjereno veličini i prirodi posla i provjeru zaposlenika, ako je primjereno s obzirom na veličinu obveznika te vrstu, opseg i složenost poslovanja (članak 13. st. 1., 2. i 3. Zakona).
--	---

PODRUČJE	Poglavlje II. Dubinska analiza stranke
TEMA	čl. 16. Zakona - Obveza primjene mjera dubinske analiza stranke Uredba (EU) 2015/847
PITANJE:	Treba li ovlašteni mjenjač obaviti dubinsku analizu stranke pri povremenoj transakciji koja predstavlja prijenos novčanih sredstava u vrijednosti većoj od 1.000,00 EUR u smislu Uredbe (EU) 2015/847?
ODGOVOR:	Ne. Ovlašteni mjenjači provode mjere dubinske analize stranke pri svakoj povremenoj transakciji u vrijednosti od 105.000,00 kn i većoj (ili više povezanih transakcija čija je ukupna vrijednost 105.000,00 kn ili veća). Također su dužni, pri svakoj transakciji u vrijednosti od 15.000,00 kn i većoj, utvrditi i provjeriti identitet stranke, prikupiti podatke o imenu i prezimenu, prebivalištu, datumu rođenja, identifikacijskom broju ako je vidljiv iz identifikacijske isprave, nazivu i broju identifikacijske isprave, nazivu i državi izdavatelja i državljanstvu stranke (čl. 16. st. 1. t. 2. i st. 2. Zakona). Presliku službenog osobnog dokumenta na temelju kojeg je utvrđen identitet stranke potrebno je čuvati deset godina nakon prikupljanja propisanih podataka (čl. 79. st. 1. i st. 2. t. 1. Zakona). Prijenos novčanih sredstava u smislu Uredbe (EU) 2015/847 označava transakciju barem djelomično provedenu elektroničkim putem s ciljem da se novčana sredstva stave na raspolaganje primatelju putem pružatelja platnih usluga. Uredbu su obvezne primjenjivati sljedeće kategorije pružatelja platnih usluga: kreditne institucije, institucije za elektronički novac, poštanske institucije koje imaju pravo obavljati platne usluge, institucije za platni promet, Europska središnja banka i nacionalne središnje banke kad ne djeluju u svojstvu javne vlasti, države članice i njihove jedinice regionalne ili lokalne uprave kad ne djeluju u svojstvu javnih tijela, te fizičke i pravne osobe kojima je dopušten upis u registar institucija za platni promet temeljem odredaba o izuzeću i pravne osobe kojima je dopušten upis u registar institucija za elektronički novac temeljem odredaba o izuzeću. Pravila iz Uredbe se ne primjenjuju na poslove mijenjanja gotovog novca, pri čemu se novčana sredstva ne drže na računu za plaćanje.

PITANJE:	Smije li djelatnica Fina tražiti fotokopiju osobne iskaznice prilikom plaćanja računa čiji iznos je 12.500,00 kn?
ODGOVOR:	Fina poslove platnog prometa obavlja u ime i za račun banaka, a temeljem zaključenog ugovora o eksternalizaciji poslova platnog prometa. Za stranku koja obavlja gotovinsku transakciju plaćanja računa u vrijednosti većoj od 1.000,00 EUR, banka odnosno Fina, na koju je banka eksternalizirala poslove platnog prometa, je dužna u okviru mjera dubinske analize, a sukladno odredbama čl. 15. st. 1. t. 1. Zakona, utvrditi i provjeriti identitet stranke. Obveza utvrđivanja identiteta stranke, kao i obveza čuvanja preslika dokumentacije (službenoga osobnog dokumenta) na temelju koje je utvrđen identitet stranke, regulirana je odredbama Zakona i Uredbe (EU) 2015/847. U čl. 16. Zakona propisana je obveza primjena mjera dubinske analize stranke pri svakoj povremenoj transakciji koja predstavlja prijenos novčanih sredstava u vrijednosti većoj od 1.000,00 EUR u smislu Uredbe (EU) 2015/847. U skladu s čl. 3. st. 9. Uredbe prijenos novčanih sredstava, između ostaloga, uključuje i kreditni transfer (svako plaćanje koje inicira platitelj – npr. potrošač (građanin) plaća račun za komunalne i dr. usluge putem internetskog bankarstva ili na šalteru).
PITANJE:	Za koga vrijedi obveza identifikacije stranke koja obavlja transakciju u vrijednosti od 15.000,00 kn ili većoj?
ODGOVOR:	Obveza iz članka 16. stavak 2. Zakona vrijedi za: a) ovlaštene mjenjače b) pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću prometa plemenitih metala i dragoga kamenja c) pravne i fizičke osobe koje se bave trgovinom ili posredovanjem u trgovini umjetničkim predmetima i antikvitetima.
PITANJE:	Mora li posrednik u prometu nekretnina u odnosu na sve stranke provesti mjere dubinske analize ili samo u odnosu na one za koje procijeni da su sumnjive?
ODGOVOR:	Posrednik u prometu nekretnina mora provesti mjere dubinske analize u odnosu na sve stranke kojima pruža uslugu posredovanja u prometu nekretnina, uključujući i posredovanje u iznajmljivanju nekretnina, ali samo u vezi s transakcijama u kojima je mjesečna najamnina u vrijednosti od 75.000,00 kuna i veća (čl. 16. st. 1. i čl. 9. st. 2. t. 17.j Zakona).
PITANJE:	Postoji li obveza provedbe dubinske analize za transakcije u vrijednosti većoj od 1.000,00 EUR, u slučaju da pravnoj osobi (obvezniku) mjenjački posao nije osnovna djelatnost (npr. ugostiteljski objekti) i ne dolazi do prijenosa novca već isključivo do otkupljivanja deviza?

ODGOVOR:	Čl. 16. st. 1. t. 3. koji se odnosi na primjenu mjera dubinske analize stranke za transakcije preko 1.000,00 EUR, ne odnosi se na ovlaštene mjenjače, već na obveznike koji se bave prijenosom novčanih pošiljaka. Ovlašteni mjenjači su dužni mjere dubinske analize provesti pri svakoj povremenoj transakciji u vrijednosti od 105.000,00 kn i većoj, bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane i koje ukupno dosežu vrijednost od 105.000,00 kn i veću, ako postoji sumnja u vjerodostojnost i primjerenost prethodno dobivenih podataka o stranci i uvijek kada u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, bez obzira na sva propisana izuzeća i vrijednost transakcije (čl. 16. st. 1., t. 2., 5. i 6. Zakona). Isto tako, odredbama članka 16. st. 2. Zakona propisana je obveza obveznika iz čl. 9. st. 2. t. 15. (ovlaštenih mjenjača) da pri svakoj transakciji u vrijednosti od 15.000,00 kn i većoj utvrde i provjere identitet stranke te prikupe sljedeće podatke: ime i prezime, prebivalište, dan, mjesec i godina rođenja, identifikacijski broj ako je vidljiv iz identifikacijske isprave, naziv i broj identifikacijske isprave, naziv i državu izdatelja, državljanstvo/državljanstva. Dakle, za ovlaštene mjenjače je odredbama Zakona propisana obveza provođenja mjera dubinske analize stranke za transakcije preko 105.000,00 kn, a obveza identifikacije stranke za transakcije preko 15.000,00 kn.
TEMA	čl. 19. Zakona - Odbijanje poslovnoga odnosa i obavljanja transakcije
PITANJE:	Što obveznik treba učiniti ako stranka odbije dati bilo kakvu dokumentaciju ili neki određeni dokument npr. osobnu iskaznicu?
ODGOVOR:	Obveznik u tom slučaju ne smije uspostaviti poslovni odnos ni obaviti transakciju, odnosno mora prekinuti već uspostavljeni poslovni odnos te razmotriti treba li Uredu za sprječavanje pranja novca dostaviti obavijest o sumnjivoj transakciji, sredstvima i osobama u skladu s člancima 56. i 57. Zakona.
PITANJE:	Podrazumijeva li se pod datumom uspostavljanja poslovnog odnosa datum uspostavljanja prvog poslovnog odnosa s određenom strankom ili datum uspostavljanja poslovnog odnosa u vezi određenog predmeta? Koji datum treba unijeti u evidenciju podataka o strankama i poslovnim odnosima odvjetnik kojeg je stranka npr. 02.01.2010. opunomoćila za zastupanje u ostavinskom postupku, a 02.01.2015. za zastupanje u osnivanju trgovačkog društva?
ODGOVOR:	Odvjetnik ne primjenjuje mjere propisane Zakonom ako stranku zastupa u ostavinskom postupku. To je ujedno i jedini razlog radi kojeg odvjetnik u opisanom primjeru kao datum uspostavljanja poslovnog odnosa treba unijeti datum kada ga je stranka opunomoćila za zastupanje u osnivanju trgovačkog društva. Ako odvjetnik za istu stranku poduzme više vremenski odijeljenih istovrsnih ili različitih

	poslova iz članka 9. stavka 2. točke 18. podtočke b) Zakona, poslovni odnos sa strankom je uspostavljen u vrijeme kada je stranka prvi puta zatražila pravnu pomoć. Od stranke koja se ponovo pojavi obveznik ne mora prikupljati podatke iz članka 20. Zakona kod kojih ne može doći do promjene ili se u stvarnosti nisu promijenili kao što su datum rođenja, identifikacijski broj i sl. Presliku službenog osobnog dokumenta treba prikupiti samo ako je stari prestao vrijediti. Podatak o izvoru sredstava obveznik prikuplja samo kada je to Zakonom propisano.
--	---

PODRUČJE	Poglavlje III. Način provođenja mjera dubinske analize stranke
TEMA	čl. 20. Zakona – Prikupljanje podataka
PITANJE:	Koje podatke knjigovodstveni servis mora prikupiti o stranci za koju obavlja samo uslugu obračuna plaća?
ODGOVOR:	Od identifikacijskih podataka o stranci koja je pravna osoba potrebno je prikupiti sljedeće podatke: naziv, pravni oblik, sjedište (ulica i kućni broj, mjesto i država), identifikacijski broj i informaciju o djelatnosti. Iste podatke (osim podatka o pravnom obliku) potrebno je prikupiti o obrtu i drugoj samostalnoj djelatnosti kojom se stranka bavi (članak 20. stavak 1. točka 3. i 4. Zakona). O zakonskom zastupniku i punomoćniku pravne osobe, obrtniku i osobi koja obavlja drugu samostalnu djelatnost obveznik prikuplja sljedeće identifikacijske podatke: ime i prezime, prebivalište, datum rođenja, identifikacijski broj, naziv i broj identifikacijske isprave, naziv i državu izdavatelja te državljanstvo/državljanstva (članak 20. stavak 1. točka 1. Zakona). O stvarnom vlasniku stranke pribavljaju se sljedeći podaci: ime, prezime, država prebivališta, datum rođenja i državljanstvo/državljanstva (članak 20. stavak 1. točka 6. Zakona).
TEMA	čl. 21. Zakona – Utvrđivanje i provjera identiteta fizičke osobe, obrtnika i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost
PITANJE:	Kako će ovlašteni mjenjač u situaciji u kojoj transakciju obavlja stranac koji kao dokument za identifikaciju predaje putovnicu utvrditi podatak o adresi prebivališta obzirom da većina putovnica ne sadrži ovaj podatak?
ODGOVOR:	Ukoliko neki od propisanih podataka nije naveden u identifikacijskog ispravi, obveznik ga može prikupiti izravno od stranke (čl. 21. st. 3. Zakona).

PODRUČJE	Poglavlje IV. Način provođenja mjere utvrđivanja i provjere identiteta stranke
TEMA	čl. 24. Zakona - Utvrđivanje i provjera identiteta zakonskoga zastupnika pravne osobe
PITANJE:	Treba li obveznik pribaviti presliku službenog osobnog dokumenta svih zakonskih zastupnika ili samo onih koji su ovlašteni samostalno i neograničeno zastupati društvo?
ODGOVOR:	Čl. 23. st. 6. Zakona propisuje obvezu obveznika da za stranku pravnu osobu pored podataka iz čl. 20. st. 1. t. 4. Zakona, prikupi i podatke o njezinim članovima uprave ili osobama koje obavljaju jednakovrijedne funkcije (ime, prezime, identifikacijski broj, država prebivališta) te podatke o osobama ovlaštenima za zastupanje pravne osobe (ime, prezime, identifikacijski broj, država prebivališta). Zakon niti smjernice ne ograničavaju broj članova uprave ili zakonskih zastupnika za koje je potrebno prikupiti podatke.
TEMA	Utvrđivanje i provjera identiteta stranke
PITANJE:	Što treba napraviti posrednik u prometu nekretnina u situaciji u kojoj nedostaje neki od podataka kojeg je potrebno prikupiti?
ODGOVOR:	Ako uvidom u službeni osobni dokument (izvod iz sudskog ili drugog javnog registra ako je stranka pravna osoba) nije moguće prikupiti sve propisane podatke, podaci se prikupljaju iz drugih važećih javnih isprava koje podnese stranka. Podatak kojeg iz objektivnih razloga ni na taj način nije moguće prikupiti, obveznik može prikupiti neposredno od stranke (čl. 21.-26. Zakona).

PODRUČJE	Poglavlje V. Način provođenja mjere utvrđivanja i provjere identiteta stvarnog vlasnika stranke
TEMA	čl. 30. Zakona – Utvrđivanje i provjera identiteta stvarnoga vlasnika stranke
PITANJE:	Mora li stranka obvezniku dostaviti grafički prikaz vlasničke strukture ako ga nema?
ODGOVOR:	Ne, ali je dužna predložiti dokumentaciju na temelju koje je moguće utvrditi vlasničku i kontrolnu strukturu stranke i prikupiti podatke o stvarnom vlasniku stranke (čl. 30. st. 1. i 2. Zakona).

PITANJE:	Treba li obveznik od stranke tražiti potvrdu o otvaranju računa u banci?
ODGOVOR:	Zakon ne propisuje obvezu pribavljanja potvrde o otvaranju računa u banci.
TEMA	čl. 29. Zakona – Izuzeća od utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke
PITANJE:	Vrijedi li za sve obveznike izuzeće od obveze utvrđivanja i provjere identiteta stvarnog vlasnika trgovačkog društva čijim financijskim instrumentima se trguje na burzi ili uređenom tržištu u državi članici ili trećoj državi u kojoj vrijede zahtjevi za objavljivanje podataka u skladu s propisima u Europskoj uniji? Temeljem kojeg dokumenta se dokazuje ova okolnost?
ODGOVOR:	Zakon u čl. 29. propisuje izuzeće od utvrđivanja i provjere identiteta stvarnog vlasnika stranke ako je stranka trgovačko društvo čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenom tržištu u jednoj ili više država članica u skladu s propisima u EU ili u trećoj državi, pod uvjetom da u toj trećoj državi vrijede zahtjevi za objavljivanje podataka u skladu s propisima u EU, koji osiguravaju odgovarajuću transparentnost podataka o stvarnim vlasnicima stranke. Podatke je potrebno prikupiti u skladu s čl. 23. st. 3., odnosno čl. 30. st. 5. Zakona, na način da je potrebno ispisati izvod sa stranice burze i na njemu u obliku zabilješke upiše datum i vrijeme te ime i prezime osobe koja je izvršila uvid.
TEMA	čl. 31. Zakona – Utvrđivanje i provjera identiteta stvarnoga vlasnika trusta i s njim izjednačenoga subjekta stranoga prava
PITANJE:	Smatra li se stvarnim vlasnikom trusta osoba koja prima manji dio uplata?
ODGOVOR:	Prikupljanje podataka o stvarnom vlasniku trusta podrazumijeva utvrđivanje i provjeru identiteta svih osnivača, upravitelja, korisnika i drugih osoba iz čl. 31. st. 1. Zakona.

PODRUČJE	Poglavlje VI. Osnivanje, ustroj i vođenje Registra stvarnih vlasnika te dostupnost podataka iz Registra
TEMA	čl. 33. Zakona - Obveze pravnog subjekta te upravitelja trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava
PITANJE:	Koje podatke pravni subjekti iz čl. 32. st. 1. t. b) na temelju odredbe članka 33. st. 1. t. b) Zakona moraju imati i čuvati te ažurirati.
ODGOVOR:	Člankom 33. stavkom 1. propisano je da je pravni subjekt iz članka 32. stavka 1. točke a) Zakona dužan imati i čuvati odgovarajuće, točne i ažurne podatke o stvarnom vlasniku ili stvarnim vlasnicima i vlasničkoj strukturi, a trgovačka društva i podatke o udjelima, ulozima ili drugom sudjelovanju u vlasništvu društva. Navedeni podaci obuhvaćaju podatke koji su sadržani kod dioničkih društava u knjizi dionica, kod društava s ograničenom odgovornošću podatke u knjizi poslovnih udjela, kod zadruga u imeniku članova zadruga itd. (dakle, podatke ovisno o vrsti pravne osobe o kojoj se u konkretnom slučaju radi).

PODRUČJE	Poglavlje VII. Način provođenja mjere stalnog praćenja poslovnog odnosa
TEMA	čl. 37. Zakona - Mjera stalnoga praćenja poslovnoga odnosa
PITANJE:	Treba li prilikom provođenja mjere stalnog praćenja stranog društva pribaviti izjavu zakonskog zastupnika stranog društva da nije bilo izmjena u odnosu na dokumentaciju prikupljenu prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa a koja sadrži podatke o stranci i stvarnom vlasniku stranke, te izjavu o političkoj izloženosti?
ODGOVOR:	Opseg i učestalost ažuriranja prikupljenih podataka o stranci i stvarnom vlasniku stranke i provjera podataka je li stranka ili stvarni vlasnik stranke postao politički izložena osoba moraju biti usklađeni s analizom i procjenom rizika iz članaka 12. i 14. Zakona i prilagođeni riziku pranja novca ili financiranja terorizma kojem je obveznik izložen tijekom obavljanja pojedinoga posla ili transakcije, odnosno pri poslovanju s pojedinom strankom (čl. 37. Zakona).

PODRUČJE	Poglavlje VII. Dubinska analiza stranke preko treće osobe
-----------------	--

TEMA	čl. 38.-41. Zakona - Prepuštanje dubinske analize trećoj osobi
PITANJE:	Moraju li javni bilježnici kao treće osobe provoditi mjere dubinske analize i za stranku koja je leasing društvo?
ODGOVOR:	Obveznik može pri uspostavljanju poslovnoga odnosa sa strankom, povjeriti trećoj osobi utvrđivanje i provjeru identiteta stranke, utvrđivanje identiteta stvarnoga vlasnika stranke i prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa, odnosno mjere dubinske analize stranke iz čl. 15. st. 1. t. 1., 2. i 3. Zakona, na način i pod uvjetima Zakonom (čl. 38., 39., 40. i 41.).

PODRUČJE	Poglavlje IX. Pojednostavljena i pojačana dubinska analiza stranke
TEMA	čl. 46. Zakona - Politički izložena osoba
PITANJE:	Treba li obveznik za zakonskog zastupnika/direktora i punomoćnika pravne osobe s kojom ima ili uspostavlja poslovni odnos utvrditi radi li se o politički izloženoj osobi?
ODGOVOR:	Obveznik je dužan samo u odnosu na stranku koja je fizička osoba i stvarnog vlasnika stranke, ovisno o procjeni rizika, utvrditi radi li se o politički izloženoj osobi (čl. 46. st. 1. Zakona).

PODRUČJE	Poglavlje X. Ograničenja prilikom poslovanja sa strankama
TEMA	čl. 55. Zakona - Ograničenja u poslovanju s gotovinom
PITANJE:	Mogu li građani koji ne obavljaju registriranu djelatnost prilikom kupnje i prodaje nekretnina međusobno plaćati gotovinske iznose veće od 75.000,00 kn?
ODGOVOR:	Mogu. Ograničenje plaćanja ili naplate u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj, odnosi se na fizičke osobe koja obavljaju registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj (čl. 55. st. 1. Zakona).
PITANJE:	Smiju li ovlašteni mjenjači u obavljanju mjenjačkih poslova provesti gotovinsku transakciju u vrijednosti od 75.000,00 kn?
ODGOVOR:	Smiju. Odredbama čl. 55. Zakona propisano je, između ostaloga, da pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj ne smije primiti naplatu ili obaviti plaćanje u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj. Međutim, u sagledavanju ovog problema bitno je istaknuti i odredbu čl. 46. st. 1. Zakona o deviznom poslovanju (Narodne novine, broj 96/03 – 76/13) koja definira mjenjačke poslove kao poslove koje obavljaju ovlašteni mjenjači i koji

	obuhvaćaju otkup strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu za gotovinu u kunama te prodaju strane gotovine za gotovinu u kunama. Dakle, sukladno odredbi navedenog članka ovlašteni mjenjači ne obavljaju plaćanje niti primaju naplatu u gotovini za neku robu ili uslugu, već obavljaju zamjenu (otkup i prodaju) strane valute i čekova koji glase na stranu valutu. Uvažavajući navedenu činjenicu, kao i činjenicu da je zakonom za ovlaštene mjenjače kao obveznike provedbe mjera i radnji za SPNFT predviđeno provođenje mjera dubinske analize stranke kod povremenih transakcija većih od 105.000,00 kuna te izvješćivanje Ureda za sprječavanje pranja novca kod transakcija većih od 200.000,00 kuna, evidentno je da se odredbe članka 55. Zakona o ograničenju gotovinskog poslovanja na iznos od 75.000,00 kuna <u>ne odnose</u> na poslovanje ovlaštenih mjenjača kad obavljaju mjenjačke transakcije.
PITANJE:	Može li kreditna unija koja ima mjenjačnicu za svoje članove provesti transakciju u gotovini od 75.000,00 kn i većoj?
ODGOVOR:	Može. Čl. 55. Zakona se ne odnosi na mjenjačko poslovanje kreditnih unija obzirom da kreditna unija pri obavljanju tih poslova ne prima naplatu niti obavlja plaćanje u poslovanju s klijentima.

PODRUČJE	Poglavlje XI. Obavješćavanje Ureda za sprječavanje pranja novca o transakcijama
TEMA	čl. 61. Zakona - Obveza i rokovi obavješćavanja o gotovinskim transakcijama
PITANJE:	Mora li obveznik obavijestiti Ured za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj i kada ne vidi razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma?
ODGOVOR:	Da. Obveznik iz čl. 9. Zakona dužan je o transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije (čl. 61. st. 1. Zakona).
PITANJE:	Mora li agencija za posredovanje u prometu nekretnina obavijestiti Ured za sprječavanje pranja novca o transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj ako ima saznanja da će kupac u gotovini isplatiti kupoprodajnu cijenu prodavatelju?
ODGOVOR:	Ne. Obveznik je dužan obavijestiti Ured samo o transakciji pri kojoj od stranke primi ili stranci preda gotovinu u vrijednosti 200.000,00 kuna i većoj.

PODRUČJE	Poglavlje XIII. Upravljanje sustavom sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika
TEMA	čl. 68. Zakona - Imenovanje ovlaštene osobe
PITANJE:	Mora li posrednik u prometu nekretnina koji posluje kao obrtnik imenovati ovlaštenu osobu?
ODGOVOR:	Obveznik koji se bavi djelatnošću posredovanja u prometu nekretninama, odnosno fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost, nije dužan imenovati ovlaštenu osobu ali je dužan sam obavljati poslove ovlaštene osobe (čl. 68. st. 4. Zakona).
TEMA	čl. 71. Zakona - Obveza redovitoga stručnog osposobljavanja i izobrazbe
PITANJE:	Vrijedi li potvrda o stručnom osposobljavanju izdana agentu posredovanja u prometu nekretnina i za pravnu osobu u kojoj je zaposlen na nepuno radno vrijeme i za obrt kojeg ima u vlasništvu?
ODGOVOR:	Priznaje se edukacija obavljena u okviru druge pravne osobe (čl. 71. st. 2. Zakona).
PITANJE:	Kome posrednik u prometu nekretnina može uputiti zaposlenike na obuku u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i koji je zadnji dan roka za pohađanje obuke?
ODGOVOR:	Obveznik sam odlučuje o unutarnjem ili vanjskom programu kojeg će koristiti za stručno osposobljavanje i izobrazbu zaposlenika. Unutarnji program podrazumijeva održavanje obuke u sjedištu obveznika. Važno je da obveznik svake godine donese program i provede ga.

PODRUČJE	Poglavlje XV. – Čuvanje podataka
TEMA	čl. 80. Zakona – Vodenje evidencija
PITANJE:	Mora li obveznik voditi posebnu evidenciju o transakcijama koje se provode u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj koje su prema listi indikatora sumnjive ili svim gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj?

ODGOVOR:	U području gotovinskih transakcija obveznik vodi evidenciju dostavljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama. Obveznik je dužan obavijestiti Ured za sprječavanje pranja novca o svakoj transakciji pri kojoj od stranke primi ili stranci preda gotovinu u vrijednosti 200.000,00 kuna i većoj. U području sumnjivih transakcija obveznik vodi evidenciju dostavljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama. Obveznik je dužan obavijestiti Ured o svakoj sumnjivoj gotovinskoj i bezgotovinskoj transakciji, bez obzira na iznos, ako: 1. zna, sumnja ili ima razloge za sumnju da transakcija uključuje sredstva proizašla iz kriminalne aktivnosti ili je povezana s financiranjem terorizma 2. indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba upućuju na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma 3. transakcija odgovara tipologijama ili trendovima sprječavanja pranja novca ili financiranja terorizma 4. kad obveznik procijeni da u vezi s transakcijom, sredstvima ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Obveznik je dužan obavijestiti Ured o namjeri, planiranju ili pokušaju obavljanja sumnjive transakcije bez obzira je li transakcija poslije obavljena ili nije Obveznik je dužan voditi sljedeće evidencije: 1. evidenciju podataka o rezultatima stalnoga praćenja poslovnoga odnosa iz čl. 15. st. 1. t. 4. Zakona 2. evidenciju podataka o strankama, poslovnim odnosima i transakcijama iz čl. 16. Zakona 3. evidenciju o poduzetim mjerama i o eventualnim poteškoćama s kojima se susreo tijekom procesa provjere iz čl. 28. st. 9. Zakona 4. evidenciju o složenim i neobičnim transakcijama te o rezultatima analize tih transakcija sukladno čl. 53. Zakona 5. evidenciju dostavljenih podataka Uredu o sumnjivim transakcijama iz čl. 56. i 57. Zakona 6. evidenciju dostavljenih podataka Uredu o gotovinskim transakcijama iz čl. 61. Zakona 7. evidenciju o otkrivanju podataka primateljima unutar grupe u skladu s čl. 75. Zakona 8. evidenciju o otkrivanju podataka primateljima u okviru iste kategorije obveznika iz čl. 76. Zakona 9. evidenciju naloga koje je Ured izdao obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije iz čl. 117. Zakona i 10. evidenciju naloga koje je Ured izdao obvezniku za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke iz čl. 119. Zakona (čl. 80. Zakona).
----------	--

TEMA	čl. 113. Zakona - Zahtjev obveznicima za dostavu dodatnih podataka
PITANJE:	Mora li obveznik Uredu za sprječavanje pranja novca dostavljati evidencije koje vodi?
ODGOVOR:	Obveznik dostavlja Uredu evidencije koje vodi samo u slučaju u kojem Ured zatraži dostavljanje podataka i dokumentacije (čl. 113. Zakona).